

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Universiteter og høyskoler
som tilbyr lærerutdanninger,

Korrigert versjon

Nr.

F-04-12

Vår ref

12/666

Dato

13.02.13

Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Departementet fastsatte 4. juni 2012 forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning. Hjemmel for forskriften er lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15, § 3-2 annet ledd.

I dette rundskrivet redegjøres nærmere for innholdet i forskriften, med merknader til de enkelte bestemmelsene. Videre inneholder rundskrivet de nasjonale retningslinjene for barnehagelærerutdanningen. Det er rammeplanutvalget som departementet oppnevnte for å utarbeide utkast til forskrift, som har utviklet og står ansvarlige for de nasjonale retningslinjene.

Det gjøres oppmerksom på at dette rundskrivet ikke omhandler samisk barnehagelærerutdanning som fremdeles er under utvikling. Departementet tar sikte på å sende ut eget rundskriv når denne er fastsatt.

Om forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Bakgrunnen for ny rammeplan er NOKUTs evaluering av norsk førskolelærerutdanning og innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Kunnskapsdepartementet besluttet at det skulle fastsettes en ny overordnet forskrift om rammeplan for pedagogisk utdanning for barnehagen, med klare krav til læringsutbytte og praksisopplæring. Målet har vært en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som også er attraktiv, innovativ og krevende, og som har høy kvalitet. På bakgrunn av St.meld. nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen* er det også bestemt at

man i forbindelse med utarbeidningen av ny rammeplan, også skulle vurdere å endre utdanningens navn fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning.

Departementet oppnevnte i februar 2011 et rammeplanutvalg under ledelse av førsteamanuensis ved Høgskolen i Volda, Gunnar Stave. Rammeplanutvalget fikk i mandat

- å utarbeide et forslag til nasjonal rammeplan i forskrifts form,
- å organisere og styre en nasjonal prosess ved hjelp av bredt sammensatte faggrupper, som skulle utvikle nasjonale retningslinjer på nivået under den nasjonale rammeplanen
- å utvikle kjennetegn/indikatorer på en ny lærerutdanning for barnehagen.

Rammeplanutvalget oversendte 12. oktober 2011 utkast til ny forskrift til departementet, som sendte dette på høring den 1. februar 2012. Høringsutkastet ble justert i forhold til rammeplanutvalgets utkast til forskrift. Høringsfristen var 13. april 2012. Det kom inn 85 høringssvar.

Kunnskapsdepartementet har også hatt konsultasjon med Sametinget om forskriften. Den fastsatte forskriften ble noe endret etter innspill i høringsrunden og konsultasjonen med Sametinget.

I forskriften er det fastsatt bestemmelser om mål for, innhold og oppbygning og struktur i utdanningen. I § 1 tredje ledd er mål for barnehagelærerutdanningen angitt. Det heter her at *"Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert barnehagelærerutdanning med høy faglig kvalitet og at det legges til rette for et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt."* Dette er et mål som vil være krevende for institusjonene å nå, men samtidig helt essensielt for å oppfylle det samfunnsmandatet utdanningen har, og for å kunne tilby den norske barnehagesektoren den kompetansen som er nødvendig for å nå regjeringens kvalitetsmål på barnehagefeltet.

NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningen fra 2010 ga tydelige utfordringer som institusjonene og regjeringen må møte og løse i fellesskap. Forbedringer på de områdene der evalueringskomiteen påpekte svakheter er helt nødvendig for å lykkes med en modernisering av utdanning for barnehagen. Den nye barnehagelærerutdanningen krever nytenkning og omstilling til nye arbeidsmåter, særlig gjelder det arbeidet med de nye kunnskapsområdene.

Den nye barnehagelærerutdanningen skal være helhetlig og integrert. Det er et særskilt lederansvar å påse at det legges til rette for gode samarbeidsforhold mellom de ulike faggruppene som skal bidra inn i de ulike fagområdene, samtidig som det også er viktig å stimulere til samarbeid mellom fagområdene som inngår i utdanningen. Det er også et lederansvar at de nye barnehagelærerutdanningene får tilført tilstrekkelige ressurser, slik at de er i stand til å implementere utdanningen i tråd med de føringer, intensjoner og bestemmelser som er gitt, både i forskriften og i de nasjonale retningslinjene.

Institusjonene skal utarbeide egne programplaner med bestemmelser om læringsutbytte, faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanene skal vedtas i institusjonens styre.

1. OM NASJONALE RETNINGSLINJER FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

I mandatet for rammeplanutvalget fremgikk det at *”Rammeplanutvalget skal ...organisere og styre en nasjonal prosess ved hjelp av bredt sammensatte faggrupper som skal utvikle nasjonale tilrådninger til institusjonene om bestemmelser på nivået under den nasjonale rammeplanen. Retningslinjene skal ikke fastsettes av departementet, men av utvalget selv”*.

Departementet har i forbindelse med prosessen som ledet frem til de nye grunnskolelærerutdanningene slått fast følgende om nasjonale retningslinjer i rundskriv F-13/2009: *”Dette er faglige retningslinjer som skal være førende for institusjonenes programplaner og fagplaner.”* Dette gjelder også for barnehagelærerutdanningen.

Departementet har ikke lagt føringer for arbeidet med å utarbeide de nasjonale retningslinjene fordi dette er faglige tilrådninger om hvordan det faglige innholdet i barnehagelærerutdanningen skal utvikles. Retningslinjene er heller ikke fastsatt av departementet. Departementet ser på retningslinjene som viktige føringer, utarbeidet av fagmiljøene selv, til hjelp for institusjonenes utarbeidelse av sine programplaner og fagplaner.

Departementet forutsetter at retningslinjene skal kunne revideres. I innføringsfasen er det imidlertid viktig at institusjonene får ro til å arbeide med implementering og iverksetting av ny barnehagelærerutdanning, herunder utarbeidelse av programplaner. For å sikre slik ro og stabilitet i denne viktige fasen, er det viktig at det samles erfaringer og vurderinger over noe tid før en eventuell revisjon. Etter departementets oppfatning er det nødvendig at reformens intensjoner og ambisjoner, slik disse er formulert i forskriften, får en mer solid institusjonell forankring, og at institusjonene og lærerutdannerne får bedre innsikt i, og erfaring med reformen før nye endringer eventuelt kan vurderes.

Departementet vil etter dialog med Nasjonalt råd for lærerutdanning komme tilbake til prosedyre for endring av retningslinjene.

Med hilsen

Toril Johansson
ekspedisjonssjef (e.f.)

Inger Johanne Christiansen
seniorrådgiver

Vedlegg

Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Merknader til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning

Kopi til

Universitets- og høskolerådet

Sametinget

Lærer- og studentorganisasjonene

Kommunesektorens organisasjon

Kommunene

Private barnehagers landsforbund

Samordna opptak

NOKUT